

MESTO STARÁ TURÁ

Mestský úrad Stará Turá

V Starej Turej dňa 01.04.2025

Bod programu: č.

Materiál
pre 26 zasadnutie Mestského zastupiteľstva Stará Turá dňa 30. 04. 2025

Názov materiálu: Návrh na udelenie ocenenia Čestný občan mesta Stará Turá

Materiál obsahuje:

- 1) Dôvodová správa
- 2) Písomné stanovisko príslušnej komisie
- 3) Návrh uznesenia
- 4) Prílohy

Spracoval:	Andrea Michalcová	
	PharmDr. Leopold Barszcz	
Schválil:		
	Jakub Adamkovič	
Predkladá:		

DÔVODOVÁ SPRÁVA

Legislatívnym rámcom predkladaného materiálu je Zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení, § 11, ods. 4, písmeno o) a Štatút mesta Stará Turá.

V zmysle Štatútu mesta Stará Turá, § 15 môže mestské zastupiteľstvo udeliť Čestné občianstvo mesta osobám, ktoré sa obzvlášť významným spôsobom a dlhodobo zaslúžili o rozvoj mesta a zvyšovanie kvality života jeho obyvateľov, ktorých pôsobenie v meste alebo v jeho prospech bolo citeľným prínosom v oblasti spoločenskej, kultúrnej, duchovnej, v oblasti spolunažívania obyvateľov mesta, ktoré obohatili ľudské poznanie vynikajúcimi výkonmi či dielami v oblasti vedy a techniky, umenia, športu a pod.

Návrh na udelenie čestného občianstva môže podať primátor mesta, jeho zástupca, poslanci mestského zastupiteľstva, obyvatelia mesta s trvalým pobytom v meste, občianske združenia, vedecké, umelecké a ekonomické inštitúcie pôsobiace na území mesta. V návrhu navrhovateľ uvedie meno a priezvisko osoby navrhovanej na ocenenie a odôvodnenie návrhu.

O udelení čestného občianstva sa vydáva listina, ktorú podpisuje primátor a ktorá sa signuje pečaťou mesta. Odovzdanie listiny poctenému sa vykonáva slávnostným spôsobom. Poctený sa pri tejto príležitosti alebo pri svojej prvej návšteve mesta zapisuje do pamätnej knihy.

Čestné občianstvo sa v odôvodnených prípadoch môže udeliť in memoriam, pričom v takomto prípade listinu prevezmú dedičia pocteného. Čestné občianstvo je možné udeliť tej istej osobe iba jedenkrát.

V zmysle Štatútu mesta Stará Turá, bolo primátorom mesta PharmDr. Leopoldom Barszczom navrhnuté čestné občianstvo Ing. Dušanovi Hrnčíříkovi in memoriam, Mgr. Elene Rumánkovej a Ing. Gustávovi Rumánkovi in memoriam. Zároveň boli poslankyňou mestského zastupiteľstva Ing., Mgr. Zdenou Pilátovou navrhnutí na ocenenie čestného občianstva Michal Slavka in memoriam, Ivan Valenta, Daniela Magálová a Ing. Ľubomír Svoboda.

2) Stanovisko komisie

Na rokovaní Komisie pre školstvo a kultúru dňa 5. februára 2025 jej členovia odsúhlasili a mestskému zastupiteľstvu odporučili návrh na udelenie čestného občianstva dvom osobnostiam mesta, a to:

- a) **Ing. Dušanovi Hrnčíříkovi in memoriam**, úspešnému ekonómovi a dlhoročnému poprednému predstaviteľovi koncernu Chirana, publicistovi i mestskému kronikárovi za svoj životný príbeh, vyznačujúci sa atribútmi vysokej morálky, principiálnosti a ľudskosti, za jeho mimoriadne záslužný a významný rozvoj Starej Turej, jej propagácie, ako aj za vysoký lokálpatriotizmus cez propagáciu regiónu pod Veľkou Javorinou;
- b) **Mgr. Elene Rumánkovej**, výtvarníčke, literátke, hudobníčke, divadelníčke a skvelej pedagogičke za jej mimoriadnu a najmä autentickú oddanosť mestu Stará Turá, Podjavorinskému kraju, jeho histórii, prírode a najmä tunajším ľuďom.

V zmysle záverov Komisie pre školstvo a kultúru odporúča primátor mesta zvolať pracovné stretnutie s poslancami mestského zastupiteľstva so zámerom prerokovať odporúčanie predmetnej komisie. Zamýšľané stretnutie s poslancami sa neuskutočnilo, ako alternatívu zvolili poslanci komunikáciu prostredníctvom e-mailu. Výsledkom tejto komunikácie bolo odporúčanie ôsmich poslancov predložiť na rokovanie mestského zastupiteľstva aj

udelenie ocenenia čestného občianstva **Michalovi Slavkovi in memoriam**, básnikovi, spisovateľovi, prekladateľovi, literárnemu historikovi, literárnemu kritikovi, redaktorovi royovského časopisu Cestou svetla, správcovi Pamätnej izby Kristíny Royovej, a v neposlednom rade človeku, ktorý svojou prácou zviditeľňoval Starú Turá nielen na Slovensku, ale aj v zahraničí.

Komisia pre poradenstvo k materiálom a kontrolu plnenia pri MsZ mesta Stará Turá súhlasí so stanoviskom komisie pre školstvo a kultúru.

3) Návrh uznesenia

Uznesenie číslo...../2025

Mestské zastupiteľstvo Stará Turá udeľuje v zmysle Štatútu mesta, § 15 ocenenie Čestný občan mesta:

- a) Ing. Dušanovi Hrnčíříkovi in memoriam;
- b) Mgr. Elene Rumánkovej;
- c) Michalovi Slavkovi in memoriam.

4) Prílohy

Ing. Dušan Hrnčířík:

Životopis kandidáta na ocenenie Čestný občan mesta Stará Turá, významné milníky.

Pán Ing. Dušan Hrnčířík bol úspešný ekonóm a dlhoročný popredný predstaviteľ koncernu Chirana, publicista i mestský kronikár Starej Turej. Takmer celý svoj život spojil s rozvojom významného závodu Chirana a zároveň s rozvojom Starej Turej. Okrem celoživotného nasadenia na ekonomickom poli sa dlhé roky aktívne zapájal aj do spoločenského, kultúrneho a športového diania.

Ing. Dušan Hrnčířík sa narodil 9. decembra 1928 v Nitre, desať rokov po vzniku Československa, ako druhý z troch synov. Pochádza zo zmiešaného česko-slovenského manželstva.

Obidvoch rodičov, ktorí sa zosobášili v roku 1925, „spojila“ firma Baťa, kde bol budúci otec Dušana od roku 1919 vo firemnej predajni obuvi v Nitre jej vedúcim a budúca matka pokladníčkou a predavačkou. Rodina často menila miesta pobytu v súvislosti s rozširovaním baťovskej predajnej siete na Slovensku. Pôsobili v Kremnici, Piešťanoch, Trnave, až sa v roku 1932 presťahovali na Moravu do Zlína. Tam Baťa povolal Eduarda Hrnčíříka do svojej centrály. Po rozpade ČSR a vzniku vojnového Slovenského štátu sa rodina v rokoch 1939 – 40 vrátila na Slovensko, kde bol Eduard Hrnčířík poverený výstavbou a riadením novej Baťovej továrne v Šimonovanech, neskorších Baťovanoch, v súčasnosti v Partizánskom, ako námestník podnikového riaditeľa.

Ako československý vlastenec a popredný predstaviteľ spoločnosti Baťa na Slovensku podporoval otec pána Hrnčíříka obnovu predvojnovvej ČSR. V regióne Hornej Nitry sa zúčastnil Slovenského národného povstania. V čase jeho príprav ako člen občianskeho odboja zabezpečoval materiálne (najmä vojenskou obuvou) a finančne vybavenie partizánskeho

hnutia a armády. Bol údajne aj členom ilegálnej a neskôr partizánskej skupiny Pavel. Aj z tohto dôvodu sa ocitol na nemeckej listine hľadaných osôb. Po potlačení SNP nemeckými vojskami sa ukrýval v lesoch v okolí Banskej Bystrice a potom v priestoroch predajne firmy Baťa vo Zvolene. Údajne na základe zrady v novembri 1944 ho zajali vo Zvolene, potom ho gestapo väznilo a mučilo a napokon ho ako 50-ročného zavraždili, pravdepodobne v blízkej Kremničke. Zásluhy Eduarda Hrnčíříka v odboji boli ocenené štátnymi vyznamenaniami in memoriam „Československý vojnový kríž 1939“ a „Rád Slovenského národného povstania I. triedy“.

Matka Dušana Hrnčíříka, ako pozostalá, dostala v roku 1949 osvedčenie ministerstva národnej obrany o tom, že jej manžel bol „účastníkom národného boja za oslobodenie“. Na znak úcty sa jeho meno nachádza na viacerých pamätníkoch účastníkov odboja v ČR a SR (Fryšták, Zlín, Partizánske). V Partizánskom nesie dodnes jedna z ulíc mesta jeho meno.

Rodinné peripetie a otcov tragický osud poznačili aj život jeho syna, Dušana Hrnčíříka. Otcov zámer, ktorý si aj jeho syn osvojil, bol od začiatku jasný: bude jeho pokračovateľom vo firme Baťa. Ten sa však napokon vzhľadom na neskoršie spoločenské zmeny a nástup komunizmu neuskutočnil.

Základnú školu (vtedy tzv. obecnú a inojazyčnú meštiansku) vychodil v Zlíne v rokoch 1935 – 1942. Posledné dva roky, to už bolo za Protektorátu Čechy a Morava, býval u príbuzných, keďže zvyšok rodiny bol už na Slovensku. V roku 1942 prišiel na Slovensko a pokračoval v stredoškolskom štúdiu na obchodnej akadémii v Turčianskom Sv. Martine. Tu pôsobil až do vypuknutia Povstania. Počas týchto rokov pri rozbitom moste cez Hron neďaleko Ľubietovej mladého Dušana Hrnčíříka, jeho mamu a dvoch bratov zadržali nemeckí vojaci a odviezli na nákladnom aute do zberného zajateckého tábora, ktorý bol v ľudovej škole v Slovenskej Ľupči. Tam držali Dušana a jeho brata Milana, vtedy sedemnásťročného. Podľa Nemcov patrili do kategórie „mužov“. Mamu a dvanásťročného Ivana prepustili. Odtiaľ sa Dušanovi podarilo krátko po zadržaní ujsť cez malé záchodové okienko. Niektorí, ktorí boli vtedy spolu s ním zajatí, sa však už domov nikdy nevrátili. Po potlačení Povstania sa zvyšok rodiny, ktorý sa predtým skrýval na povstaleckom území, presťahoval do Nitry. Tam zažili koniec vojny a príchod sovietskej armády.

Pán Dušan Hrnčířík v štúdiu pokračoval na obchodnej akadémii v Nitre, kde v roku 1946 zmaturoval. V rokoch 1946 – 1950 pokračoval v štúdiu na Slovenskej vysokej škole obchodnej (terajšia Ekonomická univerzita) v Bratislave, kde bol v roku 1950 promován ako inžinier ekonómie. Krátko pred ukončením štúdia dostal tzv. umiestenku do zamestnania v národnom podniku Presná mechanika v Starej Turej. Tam aj s nevôľou nastúpil 1. augusta 1950, vtedy len ako tretí zamestnanec s vysokoškolským vzdelaním. Konečné rozhodnutie Ing. Dušana Hrnčíříka zostať v Starej Turej napokon ovplyvnili také faktory, akými boli zaujímavá práca v dynamicky sa rozvíjajúcom podniku, jeho progresívne vedenie na čele s jeho riaditeľom Ing. Miroslavom Nerádom, dlhodobá stratégia podniku so zameraním na atraktívne výrobné odbory – meráciu a zdravotnícku techniku, ústretový kolektív spolupracovníkov, postupný rozvoj mesta a jeho infraštruktúry. Navyše, aj okolitá príroda, ponúkajúca široké rekreačné vyžitie, a v neposlednom rade i pohotovosť riešenia jeho bytovej otázky zo strany zamestnávateľa ešte pred uzavretím manželstva v roku 1957. V podniku pôsobil Ing. Dušan Hrnčířík vo viacerých funkciách na ekonomickom a obchodnom úseku. V apríli 1958 boli v rámci vnútornej reorganizácie podniku všetky hlavné ekonomické funkcie podniku spojené do novovytvoreného ekonomického úseku na čele s ekonomickým námestníkom riaditeľa. Na tento post ho vymenovali ako 29-ročného a v tejto funkcii bol až do dôchodku. Bol jedným z najbližších spolupracovníkov stroju vtedajších mimoriadnych úspechov Chirany, bývalého generálneho riaditeľa Ing. Miroslava Neráda, ktorý v ňom mal „svojho“ človeka v spojení slovenských a českých podnikov v odbore zdravotníckej techniky a s tým súvisiacej delimitácii a zložitom prevode výrobných programov z českých krajín na Slovensko, opierajúc sa o vtedajší štátny program industrializácie Slovenska. Ing. Hrnčířík sa podieľal na rozvíjaní medzinárodnej spolupráce v rámci krajín bývalej RVHP, medzi ktorými mala Chirana dominantné postavenie. Bol stúpencom a realizátorom ekonomických reforiem a progresívnych foriem riadenia - pravda, v rámci limitov vtedajšieho systému centrálného riadenia národného hospodárstva.

Samozrejme, že spolu s rozvojom podniku Chirana rástlo a menilo sa pozitívne aj jeho sídlo – obec a neskôr mesto Stará Turá s jeho infraštruktúrou. Aj v tejto oblasti sa Ing. Hrnčířík spolupodieľal najmä na zabezpečovaní finančných zdrojov pre vybrané projekty a aktivity. Aj cez jeho mimoriadne angažovaný a zodpovedný prístup mohli vyrásť v Starej Turej športový štadión (v tej dobe jeden z najmodernejších športových areálov na Slovensku), rekreačné stredisko PKO Dubník, Dom odborov, poliklinika a ďalšie iné, ktoré dodnes slúžia obyvateľom mesta.

Do diania mesta sa však zapájal aj aktívne. V 50 rokoch minulého storočia bol činný nielen v športovej oblasti, ale aj na poli kultúrno-spoločenských podujatí. Známe sú jeho výstupy ako moderátora, či konferenciera v estrádach, varietných či kabaretných vystúpeniach a programoch, ktoré boli v tých časoch v Starej Turej mimoriadne populárne a zaplňali do posledného miesta veľkú sálu vtedajšieho Domu odborov.

Ako dôchodca, ešte niekoľko rokov využíval svoje dlhoročné skúsenosti a venoval sa poradenskej činnosti v oblasti ekonomiky a organizácie riadenia, a to jednak vo svojom bývalom podniku, resp. v jeho nástupníckych subjektoch, a jednak ako externista v niektorých iných podnikoch na Slovensku a v Česku.

Rodinný pôvod Dušana Hrnčíříka, jeho zázemie, život, jeho priateľské a rodinné vzťahy v obidvoch častiach bývalého spoločného štátu a v neposlednom rade aj dlhoročná vedúca hospodárska funkcia vo vedení celoštátnej československej výrobo-hospodárskej jednotky poznačili aj jeho chápanie česko-slovenskej vzájomnosti ako neodmysliteľného fenoménu našej histórie, súčasnosti i budúcnosti. Len veľmi ťažko sa vyrovnával s rozdelením spoločného štátu Čechov a Slovákov. Po päťdesiatich rokoch od vojny zažil opäť protičeské nálady. No i v podmienkach samostatného Slovenska sa usiloval podporovať rozvoj vzájomného porozumenia. Je preto zrejme, že pravidelne každý rok navštevoval a zároveň bol aj hrdým propagátorom slávností bratstva Čechov a Slovákov na Veľkej Javorine.

Oporou v živote bolo Ing. Hrnčíříkovi rodinné zázemie. V roku 1957 sa oženil s Vlastou, rodenou Macejkovou, z Piešťan, ktorá bola v tom čase sudkyňou Okresného súdu v Novom Meste nad Váhom, neskôr verejnou notárkou v Myjave a napokon vedúcou právničkou koncernového podniku Chirana v Starej Turej. Má dve deti, syna Dušana a dcéru Vlastu.

Aj keď nepochádzal pán Ing. Dušan Hrnčířík zo Starej Turej, zamiloval si toto mesto a jeho nádherné okolie. Rád sa túlal po okolí ako turista, neskôr aj ako vášnivý cyklista. Svoj vrúcny vzťah k tomuto mestu a kraju posilňoval cez svoju milovanú chalupu na kopaniciach Lazy. Bol jej hrdým majiteľom so všetkým, čo pravý chalupár cíti a vníma. Povestnými boli najmä jeho cyklotúry, ktorým sa na zaslúženom odpočinku úplne oddal a so svojimi vernými súputníkmi prebrázdil bližšie i vzdialenejšie okolie.

Najvzácnejším rysom a charakteristickou črtou Ing. Dušana Hrnčíříka bola jeho výnimočná dávka tolerancie, empatie a slušnosti. Bol to elegán a džentlmen v pravom slova zmysle. Tieto rysy si uchovával aj v situáciách, keď sa jeho názory a vnímanie reality zásadne odlišovali od jeho oponentov. Práve týmito vlastnosťami bola utkaná jeho neuveriteľne silná charizma.

Za svoje celoživotné dielo získal Ing. Dušan Hrnčířík v roku 2012 ocenenie Významná osobnosť Starej Turej a v roku 2020 prestížny titul Významná osobnosť Podjavoriny.

Ing. Dušan Hrnčířík zomrel 17. júla 2022 vo veku 93 rokov.

Mgr. Elena Rumánková

Životopis kandidátky na ocenenie Čestný občan mesta Stará Turá, významné míľniky.

Pani Mgr. Elena Rumánková odjakživa budovala svoju identitu na hlbokom lokalpatriotizme a hrdosti na rodné mesto i celý podjavorinský kraj. Vďaka daru prirodzenej zvedavosti, energickosti a výnimočnej empatie, ako aj hlbokej úcte k ľuďom bez ohľadu na vek, naučila sa prenášať do bežného života ušľachtilé hodnoty, ako sú tradície, história a umenie. Pretavovala ich nielen osobným príkladom v spôsobe svojho života, ale tiež vlastnou tvorbou. Asi preto sa jej podarilo vyniknúť v mnohých oblastiach svojho pôsobenia – v maľovaní, literárnej tvorbe, hudbe, divadle a aj v pedagogickej činnosti, ktorú vždy považovala za svoje prvoradé poslanie.

Pani Mgr. Elena Rumánková sa narodila 31. marca 1939 v Starej Turej rodičom Rudolfovi Vavrovičovi a Ľudmile, rodenej Malkovej k svojim starším súrodencom Jarkovi a Anke do domčeka stojaceho oproti evanjelickému kostolu. Prostredie, v ktorom vyrastala, ju silne formovalo. Či už samotnou lokalitou, kde bývala, ako aj prostredníctvom ľudí žijúcich v jej bezprostrednom okolí.

Meštianku navštevovala v Starej Turej. Najviac milovala kreslenie, no mimoriadne obľúbeným predmetom bola aj slovenčina zásluhou triedneho učiteľa Miloslava Slávika. Ten pootvoril dvere k literatúre už vo veľmi mladom veku. V tomto veľmi mladom veku sa nadchla pre kreslenie a za svojimi námetmi – ako domácimi úlohami – častokrát putovala po okolí Starej Turej, aby nachádzala inšpiráciu najmä v kvetoch. Silný vplyv mal na ňu taktiež jej krstný otec – bankár, národovec a intelektuál – Ján Vavrovič. Bol to milovník umenia, nadšený fotograf, ktorý okrem iného vlastnil originálne diela majstrov Martina Benku, Ladislava Medňanského či Zola Polugaya. Práve on, ako jeden z prvých, pobadal citlivú umeleckú povahu svojej netere, postrehol jej obrovský talent a darovaním prvých olejových farieb a plátien jej pomohol v úplných začiatkoch maľby.

Nadšenie pre výtvarné umenie u pani Mgr. Eleny Rumánkovej pretrvávalo aj v ďalšom období. Širšie obzory sa jej otvorili v čase štúdií na Pedagogickej škole v Trnave, kde ju viedli skvelí pedagógovia, medzi inými profesor Pavol Lukachich. Tu zažívala prvé dotyky nielen s teóriou umenia, ale aj s praxou umeleckej tvorby, ktorú ďalej rozvíjala na Vyššej pedagogickej škole v Bratislave pod vedením výnimočných pedagógov akademického maliara Eugena Lehotského, profesora kunsthistórie Pavla Michalidesa, či sochára Rudolfa Hornáka. Počas rokov štúdia často navštevovala aj svoju vzdialenú sesternicu nár. umelkyňu Elenu Holéczyovú, ktorá mala tiež podstatný vplyv na vývoj jej tvorby. Vysokoškolské štúdium ukončila v kombinácii výtvarná výchova – ruský jazyk – rysovanie. Neskôr si vzdelanie rozšírila a diaľkovo absolvovala štúdium slovenského jazyka na Pedagogickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave.

Po štúdiách začala pani Mgr. Elena Rumánková svoju učiteľskú púť v Novom Meste nad Váhom, potom v Podolí, aby od roku 1962 začala pracovať až do odchodu na dôchodok vo svojom milovanom meste, v Starej Turej. V škole so svojimi žiakmi sa cítila vždy najlepšie. Maľovanie síce znamenalo pre ňu veľa, ale nikdy nemala ambíciu stať sa profesionálnou maliarkou. Svoje poslanie videla vždy v učiteľskom povolaní. Pre svoje mimoriadne schopnosti bola menovaná do funkcie Obvodnej metodičky výtvarnej výchovy pre druhý stupeň základných škôl. V maľovaní sa však neprestávala vzdelávať. Niekoľko desiatok rokov sa zúčastňovala letných výtvarných sympózií v Budmericiach, organizovaných Krajským pedagogickým ústavom v Bratislave, ktoré viedol akademický maliar Fero Kráľ, neskôr akademický maliar Jozef Hron. Dlhé roky viedla v individuálnych vyučovacích hodinách výtvarnej tvorby nadaných žiakov v rámci ZUŠ, ale aj súkromne.

Jej umelecká tvorba postupne naberala na intenzite. V 80-tych rokoch dochádzalo k významnému posunu vo výtvarnej technike a v 90-tych rokoch k mimoriadnemu kvantitatívnemu rozmachu v tvorbe pani Mgr. Rumánkovej. Kraj pod Javorinou bol pre ňu silnou inšpiráciou. Mäkké vršky a tiché doliny, hýriace farbami nielen v rôznych ročných obdobiach. Staré turanské stodoly, nízke domce, kľukaté cesty, lesné zátišia, celkový kolorit tohto kraja – to boli originálne predlohy pre jej výtvarné diela. No k nepopierateľným prednostiam jej tvorby patrí jemnosť v prístupe ku kvetom, jej typický a špecifický spôsob ich krehkého zobrazenia. Aj preto jej kvetinové zátišia patria výnimočným dielam v tejto oblasti.

Jej prevažne olejomaľby dosahujú svojim počtom takmer číslo 450 a nachádzajú sa v súkromných i verejných zbierkach po celom svete.

Okrem angažovanosti vo výtvarnej sfére, bola pani Elena Rumánková významnou činiteľkou aj v iných oblastiach. Bohatá je jej literárna tvorba. Ukotvuje ju predovšetkým prostredie Starej Turej, či už sa jedná o zbierky historizujúcich poviedok („historel“) Zakvitli lipy pod Drahami, Za tajomstvom pečatí, nasledované zbierkami poviedok zo školského prostredia Slnko im svieti do vlasov, ako aj sága o histórii jedného staroturanského rodu, mapovaná od roku 1825 do roku 1945 Spýtaj sa vetra. Jej najnovšia publikácia Deň ako stvorený na spomienky je opäť súbor poviedok inšpirovaný skutočnými príbehmi, viažucimi sa k tunajšiemu prostrediu. Je autorkou turanskej rozprávky Strážkyňa vôd, o vile Vodulke, ktorej socha krásli fontánu na námestí v Starej Turej. Okrem toho pani Mgr. Rumánková literárne a výtvarno-náučne prispievala do časopisu Dúha a do Almanac National Slovak Society pre amerických Slovákov. Dalším z činov pre rodné mesto bolo skomponovanie Piesne o Starej Turej, hudba i slová, ktorá sa hrávala pri kultúrnych podujatiach v meste. Podobne aj jej skladba Turanský valčík. Ako veľká obdivovateľka a propagátorka diela Kristíny Royovej, jednej z najvýznamnejších rodáčok Starej Turej, zdramatizovala niekoľko jej noviel Sluha, Oľga. K 150. výročiu narodenia Kristíny Royovej napísala divadelnú hru Vykúpené šťastie podľa jej románu Za vysokú cenu. Nezabúdajme však ani na mimoriadnu spoločenskú angažovanosť pani Mgr. Rumánkovej. V rokoch 1964-66 bola členkou ochotníckeho divadelného súboru Chirana v Starej Turej, kde sa spoznala so svojim neskorším manželom Ing. Gustávom Rumánkom. Spolu s manželom založili a niekoľko rokov (1990-2001) viedli miestny odbor Matice slovenskej v Starej Turej. Na týchto pravidelných a bohatých kultúrno-literárnych akciách vystupovali významné slovenské umelecké osobnosti. Taktiež viedla niekoľko rokov čitateľské hnutie vo Zväze žien. Spievala v Zbore učiteľov, ktorého pôsobenie bolo súčasťou slávnostných i pietnych príležitostí Zboru pre občianske záležitosti. Niekoľko rokov viedla tiež detský spevácky zbor, ktorý takisto vystupoval na kultúrnych akciách mesta.

Po roku 1989, kedy zanikol lokálny spravodajsko-informačný mesačník, založila pani Elena Rumánková spolu s manželom Gustávom a spisovateľkou Zuzanou Kozičovou-Kuglerovou nový mesačník, informujúci o dianí v Starej Turej s názvom Staroturiansky spravodajca. Lásku k svojmu rodisku, ktoré okrem rokov štúdia nikdy neopustila, vyjadrila v obraze s názvom Veduta Starej Turej. Je namaľovaný vo farbách mesta a v r. 2003 ho darovala svojmu rodnému mestu.

Pani Elena Rumánková je zaradená do publikácie Literárne osobnosti Podjavorinského kraja (E. Berková, Ľ. Fraňová; 2009), ako aj v encyklopédii životopisov osobností Who is Who. Od roku 1985 je členkou výtvarného klubu Matejkovci v Novom Meste nad Váhom, od roku 1990 členkou Matice slovenskej a od roku 2012 členkou Spolku slovenských spisovateľov. Je držiteľkou ocenenia Významná osobnosť Podjavoriny (2011) a spolu s manželom aj ocenenia Čin mesta Stará Turá (2009).

Ani po r. 1997, kedy odišla pani Mgr. Elena Rumánková do dôchodku, sa neprestáva venovať umeleckej a spoločensky prospešnej činnosti. Ďalej prezentuje svoj lokálpatriotizmus, vyjadrovaný nezameniteľne jednoznačným spôsobom. Prostredníctvom svojich umeleckých diel, v obrazoch, literárnych dielach i v hudbe, sa odráža jej láska k tomuto kraju, nielen k miestu, ale predovšetkým k ľuďom. Okrem svojho štúdia a posledných dvoch rokov vždy žila a pracovala v Starej Turej. Ako vravieva: „jej rodisko je pre ňu tou najkrajšou dedinou na svete“. Svojou autentickou oddanosťou k Starej Turej, Podjavorinskému kraju, jeho histórii, prírode a najmä tunajším ľuďom, jednoznačne preukázala pani Mgr. Elena Rumánková, že tieto jej hodnoty naplňajú všetky nároky a kritériá pre udelenie ocenenia Čestný občan mesta Stará Turá.

Michal Slavka

Životopis kandidáta na ocenenie Čestný občan mesta Stará Turá, významné milníky.

Pán Michal Slavka sa narodil 15. augusta 1921 v Kysáči v slovenskej dedine - v bývalej Juhoslávii. Maturoval na slovenskom gymnáziu v Petrovci. Študoval na teologickej škole v Rakúsku a potom v Misijnom ústave v Bukovine v Nemecku, kde ho zastihla vojna. Tu bol za pomoc vojnovým zajatcom zatknutý, väznený a nasadený na nútené práce. V apríli 1945 sa mu podarilo utiecť do Čiech. Pripojil sa k hnutiu protifašistických bojovníkov. V januári 1947 sa rozhodol prísť do centra slovenského prebudenia v Starej Turej a aktívne sa zapojiť do práce Modrého kríža. V roku 1949 si

založil rodinu s manželkou Alžbetou, vychovali štyri deti. Po zrušení spolku Modrý kríž na nátlak komunistickej moci v roku 1952 sa Michal Slavka zamestnal ako mzdový účtovník v tehelni a potom v Podjavorinskom výrobnom družstve na Starej Turej. Po odchode do dôchodku pracoval ako sprievodca Čedoku. V roku 1969 sa významne podieľal na zorganizovaní Royovských slávností a na odhalení pamätnej tabule sestrám Royovým v Starej Turej. Hneď po páde komunizmu v našej krajine v roku 1989 nadviazal Michal Slavka na vydavateľskú činnosť Modrého kríža zapojením sa do projektu vydania súborného diela Kristíny Royovej a znovuoobnovením časopisu Cestou svetla, ktorý redigoval takmer 25 rokov. Časopis vychádza do dnešnej doby a predáva sa na celom Slovensku a aj v zahraničí. Za zmienku stojí, že v každom čísle tohto mesačníka vo všetkých porevolučných ročníkoch bola na titulnej strane jeho nová báseň. Michal Slavka bol iniciátorom a spoluvorcom jedinečnej publikácie Naše korene o vzniku a vývoji prebudeneckého hnutia na Slovensku. Ako hlboký znalec diela Kristíny a Márie Royových a histórie Modrého kríža sa stal zakladateľom a správcom Pamätnej izby Kristíny Royovej na staroturanskej fare. V dnešnej dobe je pamätná izba presťahovaná v Domove bielych hláv. V roku 1999 sa podieľal na spracovaní a vydaní Bibliografie literárnej tvorby Kristíny Royovej. Okrem toho bol činný literárne a popri veľkom množstve hlbokej duchovnej poézie bol známy i ako publicista a prekladateľ. Na jeho poetické texty s archaizujúcou patinou vzniklo i viacero piesní. Bol tiež členom spevníkovej komisie. V roku 1992 vydala Slovenská evanjelická cirkev augsburského vyznania v ČSFR nový evanjelický spevník. Tiež v Kresťanskom spevníku Cirkvi bratskej je od neho 7 textových prekladov, medzi nimi i pieseň Tichá noc. Jeho piesňové texty sú vo viacerých slovenských i zahraničných spevníkoch rôznych denominácií. V roku 2003 vydal v malom náklade zbierku Piesne pútnikov obsahujúcu výber 175 jeho piesní. Niektoré z nich boli zverejnené aj na nahrávkach a spievajú ich zborové telesá rôznych cirkví. Po jeho smrti vyšla básnická zbierka Vlhké šľapaje. Zozbieral mnohé preklady diel Kristíny Royovej. Najprekladanejším literárnym dielom na Slovensku (a zároveň prvým a jediným preloženým do čínštiny) je novela Bez Boha na svete, ktorá bola preložená do 38 jazykov - na čom sa v nemalej miere podieľal aj Michal Slavka. Vďaka úsiliu Michala Slavku zachovať a šíriť odkaz života a diela sestier Royových sa Stará Turá stala známou aj v mnohých iných štátoch. Dodnes chodia z celého sveta do Starej Turej navštíviť expozíciu sestier Royových. A toto všetko je kvôli impulzu skromného človeka Michala Slavku.